

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

07 жовтня 2020 р.

Справа №200/9152/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі судової колегії: головуючого судді Абдукадірової К.Е., суддів Загацької Т.В., Зеленова А.С.

розглянувши в порядку загального позовного (письмового) провадження адміністративну справу:

за позовом Уповноваженої особи політичної партії «Європейська Солідарність» Сташенка Єгора Олександровича (84313, Донецька область, м. Краматорськ, пр. Миру-9, ПІН 3350300395)

до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області (87524, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Металургів, 150, код ЄДРПОУ 43761771)

про визнання протиправною та скасування постанови Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 51 від 02 жовтня 2020 року та зобов'язання вчинити певні дії,

УСТАНОВИВ:

05.10.2020 р. о 13 год. 49 хв. до Донецького окружного адміністративного суду подана позовна заява Уповноваженої особи політичної партії «Європейська солідарність» Сташенка Єгора Олександровича (84313, Донецька область, м. Краматорськ, проспект Миру, буд. 9) до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області (87524, Донецька область, м. Маріуполь, проспект Металургів, 150), в якій позивач просить:

- визнати постанову Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 51 від 02.10.2020 року протиправною;

- зобов'язати Маріупольську міську територіальну виборчу комісію Маріупольського району Донецької області провести жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені відповідно до «Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)».

Ухвалою суду від 05.10.2020 року позовну заяву залишено без руху та позивачу встановлено строк 05.10.2020 року до 21 год. 30 хв. усунути недоліки позовної заяви.

У встановлений судом строк, недоліки позовної заяви позивачем усунені та ухвалою суду від 05.10.2020 року прийнято до розгляду позовну заяву, відкрито провадження в адміністративній справі № 200/9152/20-а.

*306*4379761*1*2*

Судове засідання призначено на 06.10.2020 року о 14 год. 30 хв.

Позивач в позовній заяві зазначає, що не згоден з прийнятою постановою Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 51 від 02.10.2020 року, оскільки членам комісії не було роз'яснено про законну необхідність визначитися з видом матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий), в якому буде відбуватися жеребкування. Додаткових запитань від членів комісії не надійшло. Членам комісії було надано дерев'яні жеребки та мішечок (пристрій), в якому вони зберігались. Ніяких роз'яснень про необхідність визначитися з матеріалом пристрою членам комісії не надавалось, можливості надати відповідні заперечення щодо необхідності прийняття рішення відносно виду пристрою (прозорий чи непрозорий) також не було надано. Членам комісії не пояснили, що мішечок, в якому зберігаються жеребки і є тим пристроєм, який зазначений в Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)» від 25.06.2020 року № 115.

В подальшому за допомогою вищевказаних жеребків та пристрою відбулося жеребкування. Виходячи з вказаного, на думку позивача, вбачається що до проведення засідання з жеребкування комісією не було прийнято рішення про види матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий), що є порушенням п.1.5 «Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів народних депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних районних, районних у місті, а також міських, сільських рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)».

Позивач у судовому засіданні 06.10.2020 року підтримав позовні вимоги, просив їх задовольнити в повному обсязі.

Відповідач у судове засідання не з'явився, був належним чином повідомлений про дату, час і місце цього засідання у відповідності до статті 205 КАС України неявка не перешкоджає розгляду справи по суті.

Відповідачем, за допомогою засобів електронного зв'язку надіслано суду протокол засідання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області від 02.10.2020 року №18.

У судовому засіданні оголошена перерва до 07.10.2020 року о 10 год. 00 хв. з метою надання позивачем більш обґрунтованих пояснень стосовно предмету спору.

В цей же день позивач через канцелярію суду подав клопотання (вх. 42323/20) про подальший розгляд справи без його участі.

07.10.2020р. від відповідача (вх. 42362/20), надійшло клопотання про розгляд справи за відсутності представників.

Відповідно до п.10 ч.1 ст. 4 КАС України вирішення справ у порядку письмового провадження є правом сторін, яке вони реалізують, заявляючи клопотання про розгляд справ за їх відсутності (ст. 194 КАС України).

Відповідно до статті 194 КАС України учасник справи має право заявити клопотання про розгляд справи за його відсутності. Якщо таке клопотання заявили всі учасники справи, судовий розгляд справи здійснюється у порядку письмового провадження на підставі наявних у суду матеріалів.

07.10 2020 року позивачем засобами електронного зв'язку (вх. 42369/20) подано суду обґрунтування адміністративного позову, яке за своїм змістом аналогічне позовній заяві.

Розглянувши матеріали справи, суд установив наступне.

Згідно з Основним Законом держави Україна є правовою державою, в якій визнається і діє принцип верховенства права; права і свободи людини і громадянина визначають зміст і спрямованість діяльності держави (статті 1, 3, 8).

Конституція України закріпила право громадян вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (частина перша статті 38).

Виборчі права громадян України - це гарантовані Конституцією України та Кодексом їхні права на участь у виборах, які проводяться в Україні; виборчі права громадян України здійснюються в обсязі і порядку, передбачених виборчим законодавством (частини перша, четверта статті 6 Кодексу).

Не допускаються обмеження щодо участі громадян України у виборчому процесі, крім обмежень, передбачених Конституцією України та Кодексом (частина восьма статті 7 Кодексу).

Громадяни України, які є виборцями, мають право висування кандидатів на виборах, що реалізується ними через політичні партії (далі - партії) та їхні місцеві організації або шляхом самовисування у порядку, встановленому Кодексом (стаття 11 Кодексу).

Відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини другої статті 194 Виборчого кодексу України, керуючись частиною п'ятою статті 8 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", статтею 2 Закону України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях", Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад", статтями 1, 3 Закону України "Про військово-цивільні адміністрації", Указом Президента України від 7 лютого 2019 року № 32/2019 "Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях", Постановою Верховної Ради України № 795-IX від 15.07.2020 року «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році» на неділю 25.10.2020 року були призначені чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських селищних, міських голів, які відбудуться в м. Маріуполі Маріупольського району Донецької області.

На виконання вищевказаної Постанови Центральною виборчою комісією України прийнято Постанову № 172 від 10.08.2020 року «Про утворення та формування складу обласних, районних (крім районів в Автономній Республіці Крим), міських (крім міст в Автономній Республіці Крим), районних у місті Києві територіальних виборчих комісій», відповідно до якої було утворено Маріупольську міську територіальну виборчу комісію Маріупольського району Донецької області (додаток №86 до постанови Центральної виборчої комісії від 10.08.2020 року №172).

Відповідно до статуту політична партія «Європейська Солідарність» є добровільним об'єднанням громадян України – прихильників загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян щодо розбудови суверенної, правової, демократичної, соціально орієнтованої, економічно розвиненої держави, участь у побудові в Україні демократичного суспільства, а також бере участь у виборах, референдумах та інших заходах.

Позивач, уповноважена особа політичної Партії «Європейська Солідарність» Сташенко Єгор Олександрович, 23 вересня 1991 року народження, паспорт серії ВК № 437150, виданий Жовтневим РВ Маріупольського МУ ГУМВС України в Донецькій області 22 листопада 2007 року. Відповідно до посвідчення № 10, виданого Маріупольською міською територіальною виборчою комісією Маріупольського району Донецької області 25 вересня 2020 року на ім'я Сташенка Єгора Олександровича, останній є представником Донецької територіальної організації Політичної партії «Європейська Солідарність».

Відповідно до Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше), який затверджений постановою ЦВК від 25.06.2020 року №115 та

внесеними змінами Постановою ЦВК від 28.07.2020 року №150.

Цей Порядок розроблено на виконання вимог частини першої статті 241 Виборчого кодексу України, з метою забезпечення проведення виборчою комісією Автономної Республіки Крим, обласними, районними, районними в місті, міськими, сільськими, селищними виборчими комісіями (далі - виборча комісія) жеребкування щодо визначення номерів місцевих організацій політичних партій, за якими їх назви розміщуються у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше) (далі - жеребкування).

Пунктом 1.1 визначено, що у жеребкуванні беруть участь місцеві організації політичних партій, від яких виборчою комісією зареєстровано кандидатів у депутати, включених до єдиного республіканського та відповідних територіальних виборчих списків на виборах депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, єдиного та відповідних територіальних виборчих списків на виборах депутатів обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше) (далі - організації партій).

Жеребкування проводиться відповідною виборчою комісією після закінчення реєстрації кандидатів у депутати, включених до єдиного республіканського та відповідних територіальних виборчих списків, єдиного та відповідних територіальних виборчих списків організацій партій (далі - виборчі списки), та до затвердження не пізніше як за сімнадцять днів до дня голосування текстів виборчих бюлетенів з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше) (далі - виборчий бюлетень).

Порядковий номер організації партії, визначений за результатами жеребкування, не може бути змінений під час відповідного виборчого процесу (п. 1.2).

Жеребкування серед організацій партій проводиться на засіданні виборчої комісії за участю представників цих організацій партій у відповідній виборчій комісії з правом дорадчого голосу чи уповноважених осіб цих організацій партій у відповідному єдиному багатомандатному виборчому окрузі або кандидатів у депутати, включених до виборчих списків цих організацій партій (далі - представник організації партії) (п. 1.3).

Жеребкування проводиться у два етапи:

- перший - технічне жеребкування щодо встановлення черговості участі організацій партій у жеребкуванні на другому етапі (далі - перший етап);
- другий - жеребкування щодо визначення номерів організацій партій, за якими їх назви розміщуються у виборчому бюлетені (далі - другий етап) (п. 1.4).

Пунктом 1.5 Порядку проведення жеребкування визначено, що кожний етап жеребкування проводиться за допомогою барабана, скриньки або іншого пристрою, який забезпечує проведення жеребкування (далі - пристрій), з використанням однакових за розміром та кольором аркушів паперу, карток, кульок тощо (далі - жеребки) з нанесенням на кожному жеребку одного з порядкових номерів.

Кількість жеребків повинна дорівнювати кількості організацій партій, які беруть участь у жеребкуванні відповідно до пункту 1.1 цього Порядку.

Якщо жеребки виготовляються чи запаковуються у спосіб, що унеможливило ознайомлення з їх змістом до моменту діставання їх з пристрою, жеребкування може проводитися за допомогою пристрою з прозорого матеріалу.

Якщо жеребки виготовляються у спосіб, що дає можливість ознайомитися з їх змістом до моменту діставання їх з пристрою, жеребкування проводиться за допомогою пристрою з непрозорого матеріалу.

Види матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий) та жеребків для проведення жеребкування визначаються виборчою комісією до засідання, на якому відбувається

жеребкування.

Як стверджує позивач, Маріупольською міською територіальною виборчою комісією Маріупольського району Донецької області 02.10.2020 року була проведена підготовка для проведення жеребкування щодо визначення черговості включення партій до виборчого бюлетеня. Голова комісії Паланійчук А.В. попросив секретаря комісії оголосити зміст постанови ЦВК «Про порядок проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)» від 25.06.2020 року № 115.

Також позивач у позові зазначає, що членам комісії не було роз'яснено про законну необхідність визначатися з видом матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий), в якому буде відбуватися жеребкування. Додаткових запитань від членів комісії не надходило, членам комісії було надано дерев'яні жеребки та мішечок (пристрій), в якому вони зберігались. Ніяких роз'яснень про необхідність визначитися з матеріалом пристрою членам комісії не надавалось, можливості надати відповідні заперечення щодо необхідності прийняття рішення відносно виду пристрою (прозорий чи непрозорий) також не було надано. Членам комісії не пояснили, що мішечок, в якому зберігаються жеребки і є тим пристроєм, який зазначений в Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше).

Водночас, судом досліджений протокол засідання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 18 від 02.10.2020 року, зі змісту якого вбачається, що на засіданні були присутні члени комісії: Паланійчук А.В., Селедець С. О., Под'яблонська Ю.М., Василенко М.А., Горбунов А.Є., Горелов С.Г., Гросс А.С., Жидкова Т.С., Зимбицька С.Л., Козорезова Л.Г., Левшець Ю.І., Олімова Т.К., Плетньов В.М., Ткаченко Л.Ф., Трофимович Т.С., Сагунов І.М., Швець О.Г. Відсутні на засіданні члени комісії: Ковальова О.Ю.

Зазначеним протоколом зафіксовано, що на засіданні були присутні: кандидат в депутати Павлюк Н.Г., представник партії Ревякін О.Г., кандидат в депутати Забавін Д.В., кандидат в депутати Комаров О.В., представник партії Нестеренко В.П., кандидат на посаду міського голови Башкірова Ю.Г., представник партії Сташенко Є.О., довірена особа Ляшенко С.С., кандидат в депутати Халявінський О.Ю., кандидат в депутати Березуцький Є.Ю., довірена особа Павлій А.М., представник партії Нагорна І.В., кандидат в депутати Перепелін Є.В., кандидат в депутати Комісарова І.А., представник партії Андрющенко П.П., довірена особа Лисов В.Л., ЗМІ «Сила людей» Харченко О., ЗМІ «Сила людей» Вишняков К., довірена особа Тук О.О.

З першого питання порядку денного, про проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Маріупольської міської ради слухали голову комісії Паланійчука А.В. про порядок денний. Вирішили: затвердити порядок денний. За це рішення проголосували: За: 17 (сімнадцять); Проти: 0 (нуль); Утримались: 0 (нуль).

Пунктом 2 протоколу зафіксовано, що слухали: голову комісії Паланійчука А.В., який запитав про наявність присутності на засіданні представників усіх зареєстрованих партій. Секретар комісії Под'яблонська Ю.М. провела перекличку зареєстрованих на засіданні. Виявилось, що на засіданні відсутні представники Донецької обласної організації політичної партії «Партія Шарія» та Донецької обласної організації політичної партії «Наш край».

Виступив: член комісії Зимбицька С.Л., яка проводила реєстрацію присутніх на засіданні та доповіла, що представник Донецької обласної організації політичної партії

«Партія Шарія» з'явився на засідання, але при собі не мав посвідчення. Йому було відмовлено в реєстрації. Він покинув приміщення комісії до початку засідання, але обіцяв прийти з посвідченням.

Виступив: голова комісії Паланійчук А.В., який звернувся до членів комісії та присутніх на засіданні з приводу пропозицій до початку жеребкування.

Присутні на засіданні та члени комісії висловили бажання розпочати жеребкування за умови відсутності представників Донецької обласної організації політичної партії «Партія Шарія» та Донецької обласної організації політичної партії «Наш край».

Голова комісії Паланійчук А.В. оголосив, що у Маріупольській міській ТВК згідно постанов зареєстровано 10 (десять) політичних партій. Він звернувся до секретаря комісії для оголошення назв та постанов міської ТВК.

Виступив: секретар комісії Под'яблонська Ю.М., яка оголосила список партій у черговості за датою та номером постанов про реєстрацію кандидатів у депутати, включених до виборчих списків.

В протоколі № 18 від 02.10.2020 року визначено, що під час засідання комісії виступив заступник голови комісії Селедець С.О., яка запропонувала присутнім на засіданні оглянути мішок та жеребки.

Член комісії Горбунов А.Є., помістив жеребки у мішок та перемішав. Далі згідно оголошеної черги, представники партій тягнули жереб, демонстрували та оголошували номер щодо встановлення черговості участі партій у жеребкуванні на другому етапі.

Замість відсутніх на першому етапі представників Донецької обласної організації політичної партії «Партія Шарія» та Донецької обласної організації політичної партії «Наш край» жеребок тягнув, демонстрував та оголошував член міської комісії Василенко М.А.

Секретар комісії Под'яблонська Ю.М. фіксувала результати першого етапу жеребкування (додаток додається). Член комісії Горбунов А.Є., продемонстрував порожній мішок.

Виступив: голова комісії Паланійчук А.В., який оголосив результати першого етапу жеребкування.

Член комісії Горбунов А.Є., помістив жеребки у мішок та перемішав.

Згідно результатів першого етапу, представники партій тягнули жереб, демонстрували та оголошували номер, щодо визначення номерів партій, за якими їх назви розміщуються у виборчому бюлетені.

Замість відсутніх на першому етапі представників Донецької обласної організації політичної партії «Партія Шарія» та Донецької обласної організації політичної партії «Наш край» жеребок тягнув, демонстрував та оголошував член міської комісії Василенко М.А.

Секретар комісії Под'яблонська Ю.М. фіксувала результати другого етапу жеребкування (додаток додається). Член комісії Горбунов А.Є., продемонстрував порожній мішок.

На засіданні комісії зареєстрований кандидат в депутати від Донецької обласної організації політичної партії «Партія Шарія».

Виступив: голова комісії Паланійчук А.В., який оголосив номер, за якими партії будуть розміщені у виборчому бюлетені (а.с. 71-73).

Відповідно до результатів жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів у Маріупольську міську раду Маріупольського району Донецької області 25.10.2020 року, позивач визначений за № 9 (а.с. 26, 27).

Суд зазначає, що вказаним протоколом зафіксовано, що членами комісії було запропоновано всім учасникам оглянути мішок та жеребки, які буде використано для жеребкування (у відповідності до п. 1.5 Порядку проведення жеребкування). При цьому, жодного заперечення, щодо виду матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий), в якому буде відбуватися жеребкування від присутніх не надходило.

При цьому, суд звертає увагу на те, що твердження позивача про відсутність роз'яснень з боку комісії про законну необхідність визначитися з видом матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий), в якому буде відбуватися жеребкування; про відсутність роз'яснень з боку членів комісії щодо необхідності визначитися з матеріалом пристрою не надавалось; можливості надати відповідні заперечення щодо необхідності прийняття рішення відносно виду пристрою (прозорий чи непрозорий) також не було надано; членами комісії не було роз'яснено, що мішечок, в якому зберігаються жеребки і є тим пристроєм, який зазначений в Порядку проведення жеребкування не знаходять ані законодавчо встановленого підтвердження, ані документального. Відповідних доказів або обґрунтованих пояснень з посиланням на нормативно-правові акти, позивачем суду не надано.

Крім того, зазначені у позові твердження позивача спростовуються зазначеним вище протоколом засідання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 18 від 02.10.2020 року, який і є відповідним протокольним рішенням відповідача щодо визначення матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий) та жеребків для проведення жеребкування.

Водночас, при системному аналізі норм, суд приходять до висновку, що нормативними актами не визначено обов'язку відповідача запропонувати членам комісії та/або присутнім на засіданні комісії альтернативу пристрою для жеребкування.

Наявні у справі письмові докази досліджені судом у порядку ст. 211 КАС України.

Правова позиція суду обґрунтована таким.

Відповідно ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до ч. 2 ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Статтею 32 Виборчого Кодексу (надалі № 396-IX) визначено, що Виборчі комісії в Україні утворюються і діють передбачені цим Кодексом виборчі комісії як незалежні органи адміністрування виборчих процесів, які відповідно до своїх повноважень забезпечують здійснення визначених Конституцією України та цим Кодексом основних принципів виборчого права, засад виборчого процесу, реалізацію виборчих прав громадян України, підготовку та проведення виборів.

2. До виборчих комісій належать:

- 1) Центральна виборча комісія;
- 2) окружні виборчі комісії;
- 3) територіальні виборчі комісії;
- 4) дільничні виборчі комісії.

3. Виборчі комісії діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, встановлені Конституцією України, цим Кодексом та законами України.

4. Ніхто не має права втручатися в діяльність виборчих комісій, зокрема у вирішення питань, віднесених до їхніх повноважень, крім випадків, передбачених законом.

5. Система виборчих комісій кожного типу виборів визначається цим Кодексом.

6. У разі проведення на відповідній території загальнодержавних виборів одночасно з місцевими виборами дільничні виборчі комісії з місцевих виборів у межах цієї території не утворюються, їх повноваження виконують відповідні дільничні виборчі комісії із загальнодержавних виборів.

Статтею 33 визначений статус виборчих комісій.

1. Виборчі комісії є спеціальними колегіальними органами, уповноваженими організувати підготовку та проведення виборів і забезпечувати реалізацію виборчих прав громадян України, додержання та однакове застосування виборчого законодавства.

4. Територіальні виборчі комісії в межах повноважень, визначених цим Кодексом,

забезпечують організацію підготовки та проведення місцевих виборів.

Територіальні виборчі комісії є комісіями вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій з відповідних місцевих виборів.

8. Окружні та дільничні виборчі комісії є тимчасовими органами, що утворюються на час підготовки та проведення відповідних виборів з урахуванням вимог цього Кодексу. Територіальні виборчі комісії є постійно діючими органами.

Члени територіальної виборчої комісії здійснюють свої повноваження до сформування, у порядку, передбаченому цим Кодексом, нового складу відповідної територіальної виборчої комісії. Територіальні виборчі комісії можуть ліквідуватися у разі відповідної зміни адміністративно-територіального устрою.

З метою забезпечення належної організації роботи виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів, відповідно до статей 23, 32, 33, 35 - 38, 61, 87, 88, 91, 144, 145, 148, частин першої, другої статті 206, статей 207, 211 Виборчого кодексу України, враховуючи положення Законів України "Про звернення громадян", "Про доступ до публічної інформації", постанови Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55 "Деякі питання документування управлінської діяльності", Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року № 348, Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 року № 1000/5, керуючись статтями 11 - 13, пунктами 4, 13 статті 17, пунктами 3, 9, 17 статті 18, пунктами 2, 8, 17 статті 19, пунктами 2, 7, 9 статті 21 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія Постановою від 10.08.2020 року №173 затверджений Порядок організації роботи та ведення діловодства виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів.

Пунктом 1. 4. 1 вказаного порядку визначено, що до територіальних виборчих комісій належать:

- виборча комісія Автономної Республіки Крим;
- обласні виборчі комісії;
- районні виборчі комісії;
- міські виборчі комісії;
- районні у містах виборчі комісії (у містах з районним поділом);
- селищні, сільські виборчі комісії.

Територіальні виборчі комісії в межах повноважень, визначених Кодексом, забезпечують організацію підготовки та проведення місцевих виборів і є постійно діючими органами (п. 1.4.2).

Територіальні виборчі комісії є комісіями вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій з відповідних місцевих виборів (п. 1.4.3).

Члени територіальної виборчої комісії здійснюють свої повноваження до сформування у порядку, передбаченому Кодексом, нового складу відповідної територіальної виборчої комісії (п. 1.4.4).

Територіальні виборчі комісії є юридичними особами.

Територіальні виборчі комісії оприлюднюють власні рішення на своїх офіційних вебсайтах (за наявності), вебсайтах відповідних місцевих рад (за наявності) або в інший спосіб, визначений Кодексом.

Окружні та територіальні виборчі комісії надають усі свої рішення для оприлюднення на офіційних вебсайтах відповідних регіональних або територіальних представництв Центральної виборчої комісії (у разі їх утворення) не пізніше дня, наступного після дня їх

прийняття (п. 1.4.5).

Пунктом 1.16 визначено, що окружні та територіальні виборчі комісії в порядку, встановленому Кодексом, передають для оприлюднення на офіційному вебсайті Центральної виборчої комісії відомості про кандидатів, зареєстрованих для участі у відповідних виборах. Така інформація може бути оприлюднена та надана в порядку, визначеному Законом України "Про доступ до публічної інформації".

Територіальні виборчі комісії оприлюднюють інформацію щодо зареєстрованих кандидатів у порядку, передбаченому Кодексом, на своїх вебсайтах (за наявності) або на вебсайтах відповідних рад чи в інший спосіб, визначений цими комісіями, а також у випадках, передбачених Кодексом, передають відомості про кандидатів для оприлюднення на офіційному вебсайті Центральної виборчої комісії в обсягах та порядку, встановлених Центральною виборчою комісією.

Інформація щодо зареєстрованих кандидатів може оприлюднюватися на офіційних вебсайтах відповідних регіональних або територіальних представництв Центральної виборчої комісії (у разі їх утворення).

Кожна виборча комісія здійснює документування своєї діяльності, що полягає в підготовці відповідно до встановленого порядку документів на паперових та електронних носіях, що фіксують прийняття рішень та здійснення іншої діяльності комісії в межах повноважень, передбачених Кодексом та законами України (п.1.17).

Документування діяльності виборчої комісії здійснюється державною мовою (п.1.18).

Організацію ведення діловодства виборчої комісії забезпечує секретар виборчої комісії (п.1.19).

Відповідальність за організацію роботи та ведення діловодства виборчої комісії, а також за дотримання цього Порядку покладається на голову відповідної виборчої комісії (п.1.20).

На засіданні виборчої комісії ведеться протокол засідання (п. 2.5).

Пунктом 9.8 передбачено, що з питань поточної діяльності виборча комісія може приймати протокольні рішення, зміст яких заноситься до протоколу виборчої комісії та не оформлюється окремим документом.

Рішення виборчої комісії, що суперечить законодавству України або прийнято з перевищенням її повноважень, може бути скасовано виборчою комісією вищого рівня або судом (п.9.10).

Судом встановлено, що протокол засідання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 18 від 02.10.2020 року і є протокольним рішенням відповідача, щодо визначення виду матеріалу пристрою (прозорий чи непрозорий) та жеребків для проведення жеребкування.

Спірне рішення відповідача прийнято обґрунтовано, розсудливо, неупереджено, добросовісно, з урахуванням усіх обставин, що мають значення для його прийняття, з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямована ця дія (рішення), з урахуванням права усіх суб'єктів виборчого процесу на участь у процесі прийняття рішення.

Враховуючи викладене, суд приходиться до висновку про відсутність підстав, передбачених законом, для скасування постанови Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 51 від 02 жовтня 2020 року.

Оскільки, позовна вимога позивача про зобов'язання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області провести жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені відповідно до «Порядку проведення жеребкування щодо визначення номерів організацій політичних партій для розміщення їх назв у виборчому бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті, а також міських, селищних рад (територіальних громад з

кількістю виборців 10 тисяч і більше)» є похідною, суд не знаходить правових підстав для її задоволення.

Водночас, суд зазначає наступне.

Системний аналіз виборчого законодавства свідчить, що виборчий процес є незворотнім та безперервним, усі виборчі процедури жорстко взаємопов'язані та здійснюються в чіткій послідовності та регламентовані строки, які не підлягають поновленню.

При цьому, Конституційний Суд України у Рішенні від 10 червня 2009 року № 14-рп/2009 вказав, що строки проведення виборів є важливим інститутом гарантії реалізації виборчих прав громадян.

Тобто, виборчому процесу притаманний темпоральний аспект, сутність якого полягає у тому, що цілеспрямована діяльність суб'єктів виборчого процесу неминуче розгортається у часі.

Під час виборів часові параметри (строки) здійснення тих чи інших виборчих дій впливають на реалізацію виборчих прав та законних інтересів суб'єктів виборчого процесу.

Темпоральний вимір виборчого процесу порівняно з іншими юридичними процесами особливо важливий у зв'язку з винятковою роллю виборів як форми здійснення волевиявлення народу, адже проміжок часу, в межах якого відбувається виборчий процес, характеризується специфічним станом суспільства і держави.

Виборчий процес не може тривати безмежно, отже, повинен закінчуватися у певний нормативно встановлений момент часу.

Суд зазначає, що в умовах швидкоплинного виборчого процесу, порушення будь-якого строку тягне за собою недотримання строків наступних процедур, що може мати наслідком не лише порушення прав чи законних інтересів окремого суб'єкта виборчого процесу, але й прав інших суб'єктів, а головне права народу-суверена на формування складу органу влади, як це визначено у статті 3 Першого протоколу до Європейської конвенції прав людини.

Отже, законодавчо визначено умови, обставини, а також припинювальний (преклюзивний) строк, за яких певна виборча комісія повинна реалізувати свої повноваження (права та обов'язки) - вчинити юридично значущі дії з проведення жеребкування та прийняти рішення про затвердження форми, кольору та тексту виборчого бюлетеня.

Інакше, такі дії та рішення виборчої комісії не можна буде вважати такими, що відповідають критеріям правомірності, визначеним статтею другою статті 2 КАС України та вимогам частини другою статті 19 Конституції України.

Відповідно до підходу Європейського Суду з прав людини у рішенні Жданок проти Латвії 16.03.2006 року Суд не застосовує традиційну перевірку на "необхідність" чи "нагальну соціальну потребу", яка застосовується в контексті статей 8-11 Конвенції. При розгляді питання відповідності статті 3 Протоколу № 1 Суд зосереджує свою увагу, головним чином, на двох критеріях: чи мало місце свавілля або відсутність пропорційності, і чи вплинуло обмеження на вільне вираження думки народу.

Таким чином, з аналізу наведеного вище судом не встановлено свавільності в діях відповідача під час прийняття оспорюваного рішення.

Конституційний Суд України неодноразово застосовував принцип пропорційності, визначаючи його в першу чергу, як процесуальну справедливість.

У Рішенні від 12.06.2007 року № 2-рп/2007 Конституційний Суд України сформулював правову позицію, що принцип справедливості та розмірності є визнаним критерієм ідеології справедливості у демократичній державі.

У своєму Рішенні від 25.01.2012 року № 3-рп/2012 (справа № 1- 11/2012) Конституційний Суд України зазначив, що одним із елементів верховенства права є принцип пропорційності, який означає, зокрема, що заходи повинні спрямовуватися на досягнення легітимної мети та мають бути співмірними з нею.

Конституційний Суд України також наголошує, що встановлення обмежень прав і свобод людини і громадянина є допустимим за умови, що таке обмеження є домірним (пропорційним) та суспільно необхідним (Рішення Конституційного Суду України від 19.10.2009 року № 26-рп/2009).

Разом з тим, на думку суду, така легітимна мета наявна та полягає у належному забезпеченні усіх умов для проведення виборів 25.10.2020 року, зокрема, щодо забезпечення вчасного виготовлення виборчих бюлетенів та уникнення значних надлишкових витрат бюджетних коштів для їх передруку. Крім того, ця мета включала дотримання рівних умов діяльності партій при проведенні передвиборної агітації за кошти виборчих фондів, уникнення дезінформації виборців внаслідок зміни уже опублікованих і загальновідомих номерів назв політичних партій у виборчому бюлетені, та уникнення загрози зриву проведення голосування в день виборів. Таким чином, зазначена мета повністю відповідає вимозі «створення належних умов для вільного волевиявлення народу при обранні влади».

Аналогічна позиція викладена у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 08.07.2019 року по справі № 855/244/19 (адміністративні провадження №А/9901/186/19; А/9901/187/19; А/9901/188/19, А/9901/189/19, А/9901/190/19).

Відповідно до приписів статті 242 КАС України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Щодо розподілу судових витрат, то згідно з положеннями статті 143 КАС України суд вирішує питання щодо судових витрат у рішенні, постанові або ухвалі.

За змістом частини дев'ятої статті 273 КАС України у разі несплати судового збору на момент вирішення справи суд одночасно вирішує питання про стягнення судового збору відповідно до правил розподілу судових витрат, встановлених цим Кодексом.

Розмір судового збору, порядок його сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом (частина 2 статті 132 цього Кодексу).

Статтею 4 Закону України «Про судовий збір» передбачено, що судовий збір справляється у відповідному розмірі від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому відповідна заява або скарга подається до суду - у відсотковому співвідношенні до ціни позову та у фіксованому розмірі.

Статтею 7 Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" встановлено у 2020 році прожитковий мінімум для працездатних осіб з 01.01.2020 року у розмірі 2 102,00 гривні.

Позивачем у даній справі заявлена позовна вимога немайнового характеру.

Згідно з приписами статті 4 Закону України «Про судовий збір» за подання фізичною особою до адміністративного суду встановлений розмір судового збору у розмірі 1 відсотку ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Отже, при поданні до суду даної позовної заяви підлягає сплаті судовий збір у розмірі 840,80 грн.

Позивач судовий збір за подання адміністративного позову не сплатив.

Суд дійшов висновку про стягнення з позивача судового збору у розмірі 840,80 грн. на користь Державного бюджету України.

Керуючись ст. 2, п. 10 ч. 1 ст. 4, 5-17, 19, 90, 94-99, 132, 143, 211, 241, 243, 245, 246, 255, 272, 273, 276, 279, 293, 295, 297 Кодексу адміністративного судочинства України, суд,

ВИРІШИВ:

У задоволенні адміністративного позову Уповноваженої особи політичної партії «Європейська Солідарність» Сташенка Єгора Олександровича (84313, Донецька область, м.

Краматорськ, пр. Миру-9, ПІН 3350300395) до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області (87524, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Металургів, 150, код ЄДРПОУ 43761771) про визнання протиправною та скасування постанови Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області № 51 від 02 жовтня 2020 року та зобов'язання вчинити певні дії – відмовити.

Стягнути з Уповноваженої особи політичної партії “Європейська Солідарність” Сташенка Єгора Олександровича (84313, Донецька область, м. Краматорськ, пр. Миру-9, ПІН 3350300395) на користь Державного бюджету України суму судового збору у розмірі 840 (вісімсот сорок) гривень 80 копійок.

Повний текст судового рішення виготовлено та підписано 07 жовтня 2020 року о 14 годині 00 хвилин.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку апеляційного оскарження, а у разі його апеляційного оскарження - з моменту проголошення судового рішення суду апеляційної інстанції.

Апеляційна скарга на рішення суду може бути подана у дводенний строк з дня складання повного тексту рішення до Першого апеляційного адміністративного суду.

Рішення набирає законної сили у строк та в порядку передбаченому статтею 272 Кодексу адміністративного судочинства України.

Головуючий суддя

Судді

К.Е. Абдукадірова

Т.В. Загацька

А.С. Зеленов

